

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

828

Vragen van het lid **Arib** (PvdA) aan de ministers van Justitie en van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over de slechte arbeidsomstandigheden van Thaise vrouwen in erotische massagesalons. (Ingezonden 7 oktober 2008)

1

Hebt u kennisgenomen van het bericht dat 400 Thaise vrouwen in erotische massagesalons werken onder slechte arbeidsomstandigheden?¹

2

Bent u bekend met het onderzoek dat de belangenvereniging de Rode Draad onder 63 salons heeft gedaan? Zo ja, wat is uw mening over dit onderzoek en wat vindt u van de bevindingen van de Rode Draad?

3

Klopt het dat deze vrouwen lange werkdagen maken en vaak onder het minimumloon verdienen namelijk slechts € 3 tot € 5 per uur? Zo ja, hoe kan het dat deze vrouwen op deze wijze worden uitgebuit?

4

Welke mogelijkheden zijn er om een scherp toezicht op deze salons te houden? Welke sancties zijn mogelijk tegen de bazen die zich hieraan schuldig maken?

5

Herinnert u zich de eerdere schriftelijke vragen van het lid Arib over illegale prostitutie in Chinese kapsalons? Wat is er sindsdien ondernomen om dit soort praktijken in kapsalons en massagesalons terug te dringen?²

¹ ANP, 5 oktober jl.

² Aanhangsel Handelingen nr. 1180, vergaderjaar 2007–2008.

Antwoord

Antwoord van minister **Hirsch Ballin** (Justitie), mede namens de ministers van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. (Ontvangen 3 december 2008) Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2008–2009, nr. 430

1

Ja.

2

Het onderzoek *Thaise vrouwen in (erotische) salons in Nederland*, uitgevoerd door de Rode Draad, met subsidie van het Ministerie van OC&W, is mij bekend.

De waarde van het onderzoek van De Rode Draad is dat er veel informatie is verzameld en inzicht wordt geboden in de situatie in Thaise massagesalons. Uit het onderzoeksrapport blijkt echter ook

dat het moeilijk is om op basis van de bevindingen tijdens het veldwerk duidelijke conclusies te trekken.

3

De Rode Draad concludeert dat de vrouwen vaak minder betaald krijgen dan het wettelijk minimumloon en dat er te lange werkdagen worden gemaakt. Op basis van het rapport kan niet geconcludeerd worden of deze situatie wijdverbreid is of slechts sporadisch voorkomt. De onderzoeken die de Arbeidsinspectie in deze branche heeft uitgevoerd, hebben geen overtredingen van de Wet minimumloon- en minimumvakantietoelage (WML) opgeleverd. Dit kan mede worden veroorzaakt doordat de vrouwen en eigenaren tegenover de Arbeidsinspectie andersluidende verklaringen afleggen dan tegenover de Rode Draad. Dat laat onverlet dat situaties van onderbetaling bestreden moeten worden. Als er concrete meldingen van onderbetaling of slechte arbeidsomstandigheden worden gedaan, zal de Arbeidsinspectie altijd een onderzoek instellen.

4

De Rode Draad concludeert dat er in voorkomende gevallen sprake is van vrouwen die onder slechte omstandigheden in massagesalons werken. Ook zou er sprake zijn van het prostitueren van vrouwen. Zowel

de gemeente als de politie spelen een belangrijke rol in het toezicht op en de handhaving in de sexbranche. De regie op het prostitutiebeleid ligt bij gemeenten. De gemeente fungeert als vergunningverlener. Specifiek met betrekking tot de vergunningvoorwaarden *geen minderjarigheid* en *geen illegaliteit* hebben veel gemeenten toezichthouders van de politie aangewezen voor het toezicht en de controles van de vergunde seksbedrijven. De politie heeft daarnaast een strafrechtelijke taak om binnen de prostitutiebranche strafbare feiten op te sporen. De Arbeidsinspectie heeft, in de brief inzake prostitutie aan Uw Kamer van 16 mei 2008, capaciteit toegezegd voor integrale handhavingacties binnen de prostitutiebranche op initiatief van de gemeenten.¹ Deze acties worden uitgevoerd via het landelijk dekkend netwerk van Interventieteams of in het kader van de zogenaamde Vrijplaatsenaanpak (van Belastingdienst en gemeenten). De Arbeidsinspectie stelt altijd een onderzoek in naar aanleiding van klachten over arbeidsomstandigheden of onderbetaling. Als onderbetaling van het wettelijk minimumloon of van de vakantiebijslag wordt geconstateerd, legt de Arbeidsinspectie aan de werkgever een bestuurlijke boete op. Bij gebleken onderbetaling wordt de werkgever verplicht het te weinig betaalde loon alsnog uit te betalen. Als de Arbeidsinspectie of de politie constateert dat een werkgever zich schuldig maakt aan illegale tewerkstelling wordt, afhankelijk van de rechtsvorm van de werkgever, een boete opgelegd van € 4.000 of € 8.000 per illegaal tewerkgestelde vreemdeling. Bij herhaalde recidive wordt de werkgever strafrechtelijk vervolgd voor overtreding van de Wet arbeid vreemdelingen (Wav). Wanneer er sprake is van een dermate ernstige situatie dat er gesproken kan worden van uitbuiting kan de eigenaar strafrechtelijk worden aangepakt. Ook wanneer vrouwen gedwongen worden tot prostitutie is strafrechtelijke opsporing en vervolging mogelijk. Beide delicten zijn strafbaar ingevolge artikel 273f van het Wetboek van Strafrecht (het mensenhandelartikel). Overtreding van het mensenhandelartikel kan leiden tot een gevangenisstraf die kan oplopen tot maximaal 15 jaar.

5

Ja. In de beantwoording behorende bij de door het lid Arib gestelde vragen wordt reeds aangegeven dat de Minister van BZK, in nauwe samenwerking met mij, een wetsvoorstel regulering prostitutie voorbereidt. Onder dit wetsvoorstel zal er een duidelijk onderscheid geïntroduceerd worden tussen legale en illegale prostitutie. Met de invoering van de wet zal er een einde komen aan de huidige situatie waarbij het mogelijk is dat een bedrijf legaal opereert zonder vergunning. Dat betekent dat onder de nieuwe wetgeving een kapsalon waar prostitutie plaatsvindt een vergunning dient te hebben. Wanneer de kapsalon deze vergunning niet heeft, kan bestuurlijk en strafrechtelijk opgetreden worden. Het onderscheid tussen het legale deel en het illegale deel van de prostitutiesector wordt met het wetsvoorstel duidelijker zowel voor de branche, de klant en de prostituee alsmede voor de toezichthouders. Sinds de beantwoording van de eerdere schriftelijke vragen over illegale prostitutie in Chinese kapsalons is de ontwikkeling van het wetsvoorstel voortgezet. De verwachting is dat het wetsvoorstel nog deze maand in consultatie gaat. Voorts hebben zowel de Arbeidsinspectie als de SIOD recent onderzoeken verricht in de kappersbranche en aanverwante branches, waaronder massagesalons². De onderzoeken van de Arbeidsinspectie hebben betrekking op de controle van de naleving van de Wet minimumloon en de Wet arbeid vreemdelingen. De Arbeidsinspectie heeft in de eerste 10 maanden van 2008 in totaal 214 werkgevers gecontroleerd in de genoemde branches. Bij 17% van de controles in deze branche is een overtreding geconstateerd. In veruit de meeste gevallen gaat het hierbij om illegale tewerkstelling. Dit percentage overtredingen komt overeen met het gemiddelde aantal overtredingen dat de Arbeidsinspectie aantreft in alle onderzochte branches. De meeste controles van de Arbeidsinspectie in kapsalons en massagesalons worden uitgevoerd in nauwe samenwerking met de politie. Bij (een vermoeden van) illegale prostitutie handelt de politie de zaak af. Eventuele signalen van uitbuiting worden door de Arbeidsinspectie

direct gemeld bij de SIOD en daarmee bij het EMM (Expertisecentrum Mensenhandel en Mensensmokkel) Signalen over uitbuiting van werknemers worden altijd door de SIOD onderzocht. Indien sprake is van een redelijk vermoeden van overtreding van artikel 273f start de SIOD een strafrechtelijk onderzoek. Sinds 2007 heeft de SIOD 7 opsporingsonderzoeken verricht naar vermeende uitbuiting in Chinese kapsalons c.q. massagesalons³. Deze onderzoeken, die veelal in samenwerking met de politie werden uitgevoerd, hebben in geen enkel geval geleid tot het opmaken van proces verbaal voor overtreding van artikel 273f van het Wetboek van strafrecht.

¹ TK 2007/2008, 25 437, nr. 56.

² Dit betreft de branches met BIK-codes 9302 (Kapper/schoonheidszorg) en 9304 (massagesalons, fitnesscentra, sauna's e.d.). BIK staat voor «Bedrijfsindeling Kamers van Koophandel». De Kamer van Koophandel kent aan elk bedrijf dat zich inschrijft in het Handelsregister een activiteitencode toe.

³ Zie ook persbericht ANP van 4 november 2008 «Justitie houdt verdachten mensenhandel aan».